

ŚWIĘCI SZAFARZE CZYLI DUCHOWNI

Rozdział I

KSZTAŁCENIE DUCHOWIEŃSTWA

Kan. 232 - Kościół ma obowiązek, a zarazem własne i wyłączne prawo kształcenia tych, którzy są przeznaczeni do świętej posługi.

Kan. 233 - § 1. Na całej wspólnoty chrześcijańskiej spoczywa obowiązek troski o powołania, ażeby wystarczająco zaradzić potrzebom świętej posługi w całym Kościele. W sposób szczególny ten obowiązek wiąże chrześcijańską rodzinę, wychowawców oraz ze specjalnej racji kapłanów, zwłaszcza proboszczów. Biskupi diecezjalni, na których w najwyższym stopniu spoczywa troska o rozbudzanie powołań, powinni powierzony sobie lud pouczać o ważności świętego posługiwania i o konieczności szafarzy w Kościele, a także inicjować i popierać poczynania zmierzające do wspierania powołań, głównie przy pomocy dzieł do tego ustanowionych.

§ 2. Kapłani, a zwłaszcza biskupi diecezjalni powinni troszczyć się również o to, by mężczyźni w bardziej dojrzałym wieku, przekonani o powołaniu do świętej posługi, otrzymali roztrofną pomoc ujawnioną słowem i czynem oraz zostali właściwie przygotowani.

Kan. 234 - § 1. Należy zachować i popierać niższe seminaria lub inne tego rodzaju instytucje, tam gdzie istnieją, w których mianowicie - mając na uwadze wspieranie powołań - wraz z wykształceniem humanistycznym i naukowym, przewidziana jest specjalna formacja religijna. Co więcej, gdzie biskup diecezjalny uzna to za wskazane, powinien doprowadzić do erygowania niższego seminarium lub podobnej instytucji.

§ 2. Jeśli w pewnych wypadkach okoliczności czego innego nie doradzają, młodzieńcy mający zamiar przystąpić do kapłaństwa winni otrzymać taką formację humanistyczną i naukową, jaką w ich kraju otrzymują młodzieńcy zamierzający podjąć studia wyższe.

Kan. 235 - § 1. Młodzieńcy, zamierzający dojść do kapłaństwa, powinni dla otrzymania odpowiedniej formacji duchowej oraz przygotowania się do właściwych im obowiązków kształcić się w wyższym seminarium przez cały okres formacji, albo - gdy zdaniem biskupa diecezjalnego wymagają tego okoliczności - przynajmniej przez cztery lata.

§ 2. Ci, którzy zgodnie z przepisami prawa przebywają poza seminarium, powinni być powierzeni przez biskupa diecezjalnego pobożnemu i zdatnemu kapłanowi, który by czuwał nad tym, by byli starannie formowani do życia duchowego i karności.

Kan. 236 - Kandydaci do stałego diakonatu mają być, zgodnie z przepisami Konferencji Episkopatu, kształtowani do pielęgnowania życia duchowego oraz nauczeni właściwego wykonywania funkcji związanych z tym święceniem:

1 młodzieńcy przebywając w jakimś specjalnym domu przynajmniej przez trzy lata, chyba że biskup diecezjalny dla poważnych racji inaczej zarządził;

2 starsi wiekiem mężczyźni, celibatariusze lub żonaci, zgodnie z programem ustalonym przez Konferencję Episkopatu rozłożonym na trzy lata.

Kan. 237 - § 1. W każdej diecezji, gdzie to jest możliwe a także potrzebne, winno istnieć wyższe seminarium. W przeciwnym razie alumni przygotowujący się do świętej posługi powinni być powierzeni innemu seminarium albo należy erygować seminarium międzydiecezjalne.

§ 2. Seminarium międzydiecezjalne nie może być erygowane bez wcześniejszej aprobaty Stolicy Apostolskiej, dotyczącej zarówno erekcji seminarium jak i jego statutu, uzyskanej przez Konferencję Episkopatu, jeśli chodzi o seminarium dla całego jej terytorium, w przeciwnym razie przez zainteresowanych biskupów.

Kan. 238 - § 1. Seminaria erygowane zgodnie z przepisem prawa otrzymują w Kościele osobowość prawną na mocy samego prawa.

§ 2. W załatwianiu wszystkich spraw w imieniu seminarium występuje jego rektor, chyba że w odniesieniu do pewnych spraw kompetentna władza postanowiła inaczej.

Kan. 239 - § 1. Każde seminarium powinno mieć rektora, który stoi na jego czele, a w razie potrzeby wicerektora, ekonomy, a także, jeśli alumni odbywają studia w samym seminarium, również wykładowców, którzy wkładają różne przedmioty, odpowiednio między sobą skoordynowane.

§ 2. W każdym seminarium powinien być przynajmniej jeden kierownik duchowy z pozostawieniem jednak alumnom swobody udania się do innych kapłanów, wyznaczonych przez biskupa do tego zadania.

§ 3. W statutach seminarium należy przewidzieć sposób uczestniczenia innych wychowawców, wykładowców, a także samych alumnów w trosce rektora, zwłaszcza o zachowanie dyscypliny.

Kan. 240 - § 1. Oprócz spowiedników zwyczajnych, powinni regularnie przychodzić do seminarium także inni spowiednicy, a ponadto alumni powinni mieć zawsze możliwość udania się, z zachowaniem jednak seminaryjnej dyscypliny, do jakiegokolwiek spowiednika, w seminarium lub poza nim.

§ 2. W podejmowaniu decyzji przy dopuszczaniu alumnów do święceń lub wydalaniu z seminarium, nigdy nie wolno żądać opinii kierownika duchowego i spowiedników.

Kan. 241 - § 1. Do wyższego seminarium biskup diecezjalny powinien przyjmować jedynie tych, którzy, biorąc pod uwagę ich przymioty ludzkie i moralne, duchowe i intelektualne, ich zdrowie fizyczne i psychiczne, jak również szczerą wolę, wydają się być zdolni do oddania się na stałe świętym posługom.

§ 2. Zanim zostaną przyjęci, winni przedstawić dokumenty przyjęcia chrztu i bierzmowania oraz inne, które są wymagane przez program kształcenia kapłańskiego.

§ 3. Jeśli chodzi o wydalonych z innego seminarium lub instytutu zakonnego, wymaga się ponadto zaświadczenia właściwego przełożonego, zwłaszcza o przyczynie ich wydalenia lub odejścia.

Kan. 242 - § 1. W poszczególnych krajach powinien obowiązywać program kształcenia kapłańskiego, ustalony przez Konferencję Episkopatu, z uwzględnieniem norm wydanych przez najwyższą władzę kościelną i zatwierdzony przez Stolicę Świętą; powinien on być również do nowych warunków przystosowany, a także za zgodą Stolicy Świętej określać najważniejsze zasady i normy ogólne dotyczące kształcenia seminaryjnego, przystosowane do potrzeb pastoralnych każdego regionu lub prowincji.

§ 2. Normy zawarte w programie kształcenia, o którym w § 1, winny być przestrzegane we wszystkich seminariach, zarówno diecezjalnych, jak i międzydiecezjalnych.

Kan. 243 - Każde seminarium winno mieć ponadto własny regulamin, zatwierdzony przez biskupa diecezjalnego albo - w przypadku seminarium międzydiecezjalnego - przez zainteresowanych biskupów. W regulaminie tym należy przystosować do miejscowych warunków normy programu kształcenia kapłańskiego, a zwłaszcza dokładniej sprecyzować te punkty dyscypliny, które dotyczą codziennego życia alumnów oraz porządku całego seminarium.

Kan. 244 - Duchowa formacja alumnów w seminarium oraz kształcenie doktrynalne winny być harmonijnie ułożone i tak ukierunkowane, by alumni, każdy zgodnie z własną zdolnością, zdobywali wraz z odpowiednią ludzką dojrzałością, ducha Ewangelii i ścisłą łączność z Chrystusem.

Kan. 245 - § 1. Przez formację duchową alumni winni stać się zdolni do owocnego wykonywania pasterskiej posługi i ukształtowani w duchu misyjnym, rozumiejąc, że posługi wypełniane zawsze w żywej wierze i miłości przyczyniają się do ich uświęcenia; niech uczą się także wypracowywać te cnoty, które posiadają duże znaczenie w obcowaniu z ludźmi, tak jednak, by doszli do osiągnięcia właściwej harmonii pomiędzy wartościami ludzkimi i nadprzyrodzonymi.

§ 2. Alumnów tak należy formować, ażeby, przepojeni umiłowaniem Kościoła Chrystusowego, będąc związani pokorą i synowską miłością z Biskupem Rzymskim, następcą Świętego Piotra, przyłgnęli do własnego biskupa jako wierni współpracownicy oraz podejmowali zgodną współpracę z braćmi; przez wspólne życie w seminarium a także przez nawiązywanie przyjaźni i łączności z innymi, przygotowywali się do braterskiej jedności z diecezjalnym prezbiterium, którego będą uczestnikami w służbie Kościoła.

Kan. 246 - § 1. Sprawowanie Eucharystii winno być centrum całego życia seminaryjnego, tak żeby alumni, uczestnicząc codziennie w samej miłości Chrystusa, czerpali głównie z tego najbogatszego źródła siłę ducha do pracy apostołskiej oraz dla swego duchowego życia.

§ 2. Niech będą przygotowani do odmawiania liturgii godzin, którą służy Boży w imieniu Kościoła modlą się do Boga za cały powierzony sobie lud, a nawet za cały świat.

§ 3. Należy ożywiać kult Najświętszej Maryi Panny, również przez różaniec, rozmyślanie oraz inne ćwiczenia pobożne, przez które alumni zdobywają ducha modlitwy i otrzymują wzmocnienie dla własnego powołania.

§ 4. Powinni się przyzwyczajać do częstego korzystania z sakramentu pokuty i zaleca się, by każdy miał kierownika swojego życia duchowego, ale wybranego w sposób wolny, przed którym mógłby z zaufaniem otwierać swoje sumienie.

§ 5. Każdego roku alumni powinni odprawić ćwiczenia duchowe.

Kan. 247 - § 1. Do zachowania celibatu mają być przygotowani przez odpowiednie wychowanie i niech uczą się doceniać go jako szczególny dar Boży.

§ 2. Alumnów trzeba należycie zapoznać z obowiązkami i trudami, które są właściwe świętym sługom Kościoła, nie ukrywając żadnej trudności życia kapłańskiego.

Kan. 248 - Przekazywane kształcenie naukowe dotyczy tego, by alumni, wraz z ogólną kulturą odpowiadającą potrzebom miejsca i czasu, otrzymali obszerną i solidną znajomość nauk świętych, tak by opierając się na nich i karmiąc nimi swoją wiarę, mogli głosić naukę Ewangelii współczesnym sobie ludziom w sposób odpowiedni i przystosowany do ich mentalności.

Kan. 249 - W programie kształcenia kapłańskiego należy przewidzieć, by alumni nie tylko nauczyli się dokładnie języka ojczystego, lecz także by dobrze znali język łaciński oraz posiadali wystarczającą znajomość języków obcych, których umiejętność wyda się konieczna lub pożyteczna do ich formacji albo do wykonywania pasterskiej posługi.

Kan. 250 - Przewidziane w samym seminarium studia filozoficzne i teologiczne można odbywać albo sukcesywnie, albo równocześnie, zgodnie z postanowieniami programu kształcenia kapłańskiego; mają one objąć przynajmniej pełne sześć lat, tak jednak, by czas przeznaczony na studia filozoficzne zawierał pełne dwa lata, a na studia teologiczne pełne cztery lata.

Kan. 251 - Kształcenie filozoficzne, które ma się oprzeć na wiecznie trwałym dziedzictwie filozoficznym, uwzględniającym również współczesne badania filozoficzne, ma się tak odbywać, by doskonaliło formację humanistyczną alumnów, ćwiczyło umysł i przygotowywało ich do podjęcia studiów teologicznych.

Kan. 252 - § 1. Kształcenie teologiczne, w świetle wiary pod kierownictwem Urzędu Nauczycielskiego, winno być tak prowadzone, by alumni poznali całą doktrynę katolicką opartą na Objawieniu, uczynili ją pokarmem własnego życia duchowego, a w wykonywaniu posługi potrafili ją odpowiednio głosić i jej bronić.

§ 2. Z szczególną starannością należy kształcić alumnów w Piśmie świętym, tak by zdobyli znajomość całego Pisma świętego.

§ 3. Należy prowadzić wykłady teologii dogmatycznej, oparte zawsze na słowie Bożym pisanym, łącznie ze świętą Tradycją, przy pomocy których alumni winni się nauczyć wnikać w tajemnice zbawienia, zwłaszcza za nauczycielem św. Tomaszem, a także wykłady teologii moralnej i pastoralnej, prawa kanonicznego, liturgii, historii Kościoła oraz innych dyscyplin, pomocniczych i specjalnych, zgodnie z przepisami programu kształcenia kapłańskiego.

Kan. 253 - § 1. Na stanowisko wykładowców przedmiotów filozoficznych, teologicznych i prawnych, biskup lub zainteresowani biskupi, powinni mianować tylko tych, którzy odznaczając się cnotą, uzyskali doktorat lub licencjat na uniwersytecie albo wydziale uznanym przez Stolicę Apostolską.

§ 2. Należy zadbać, by zostało mianowanych tylu różnych wykładowców, ilu potrzeba do nauczania Pisma świętego, teologii dogmatycznej, teologii moralnej, liturgii; filozofii, prawa kanonicznego, historii Kościoła oraz innych przedmiotów, które winny być wykładane własną metodą.

§ 3. Wykładowca, który poważnie się sprzeniewierzył swojemu zadaniu, powinien być usunięty przez władzę, o której w § 1.

Kan. 254 - § 1. Wykładowcy winni się stale troszczyć w nauczaniu przedmiotów o wewnętrzną jedność i harmonię całej nauki wiary, by alumni doświadczali, że zdobywają jedną wiedzę. Aby łatwiej to osiągnąć, powinien ktoś w seminarium kierować całym porządkiem studiów.

§ 2. Alumnów tak należy nauczać, by i sami byli zdolni badać zagadnienia metodą naukową przy pomocy własnych poszukiwań; trzeba więc prowadzić ćwiczenia, w których alumni, pod kierunkiem wykładowców, nauczyliby się własnym wysiłkiem przeprowadzać pewne studia.

Kan. 255 - Chociaż cała formacja alumnów w seminarium ma cel pastoralny, należy zorganizować w nim kształcenie ściśle pastoralne, przez które - uwzględniając również potrzeby miejsca i czasu - alumni nauczyliby się zasad i umiejętności wypełniania posługi nauczania Ludu Bożego, uświęcania i kierowania.

Kan. 256 - § 1. Należy pilnie pouczać alumnów w tym, co w szczególności jest związane ze świętym posługiwaniem, zwłaszcza w umiejętności katechizowania i głoszenia homilii, w kulcie Bożym, szczególnie zaś w sprawowaniu sakramentów, kontaktach z ludźmi, również z niekatolikami lub z niewierzącymi, w kierowaniu parafią a także w wypełnianiu pozostałych zadań.

§ 2. Alumnów należy zapoznawać z potrzebami całego Kościoła, tak by troszczyli się o popieranie powołań, o sprawy misyjne, ekumeniczne oraz inne bardziej palące, w tym także społeczne.

Kan. 257 - § 1. Należy zabiegać o takie wykształcenie alumnów, by troszczyli się nie tylko o Kościół partykularny, dla służenia któremu będą inkardynowani, lecz także o cały Kościół, i okazywali gotowość oddania się Kościołom partykularnym, będącym w wielkiej i nagłej potrzebie.

§ 2. Biskup diecezjalny winien zatroszczyć się o to, by duchowni zamierzający udać się z własnego Kościoła partykularnego do Kościoła partykularnego innego kraju, zostali odpowiednio przygotowani do wypełniania tam świętego posługiwania, by mianowicie zdobyli znajomość języka kraju, a także rozumieli jego instytucje, warunki socjalne, obyczaje i zwyczaje.

Kan. 258 - Alumni, by osiąść umiejętność prowadzenia apostołstwa, także w samej praktyce, podczas trwania studiów, a zwłaszcza w czasie wakacji, winni być wprowadzeni w praktykę pastoralną poprzez ćwiczenia prowadzone zawsze przez doświadczonego kapłana, ustalone według uznania ordynariusza, a dostosowane do wieku alumnów i lokalnych warunków.

Kan. 259 § 1. Do biskupa diecezjalnego albo do zainteresowanych biskupów, jeśli chodzi o seminarium międzydiecezjalne, należy decyzyja co do nadrzędnego zarządu i administracji seminarium.

§ 2. Biskup diecezjalny, a w przypadku seminarium międzydiecezjalnego zainteresowani biskupi mają, często osobiście wizytować seminarium, czuwać nad formacją swoich alumnów, oraz nad dokonywanym w nim kształceniem filozoficznym i teologicznym, i poznawać sprawy związane z powołaniem alumnów, zdolnością, pobożnością i postęпами, zwłaszcza w związku ze święceniami, których mają udzielić.

Kan. 260 - Rektorowi, do którego należy troska o codzienne kierowanie seminarium, w wypełnianiu swoich obowiązków powinni być posłuszni wszyscy, zgodnie jednak z postanowieniami programu kształcenia kapłańskiego oraz regulaminu seminaryjnego.

Kan. 261 - § 1. Rektor seminarium oraz - pod jego zwierzchnictwem - wychowawcy i wykładowcy winni we własnym zakresie czuwać nad tym, by alumni dokładnie zachowywali normy ustalone w programie kształcenia kapłańskiego i w regulaminie seminaryjnym.

§ 2. Rektor seminarium oraz kierownik studiów mają czuwać nad tym, by wykładowcy właściwie wypełniali swoje zadanie, zgodnie z przepisami programu kształcenia kapłańskiego i regulaminu seminaryjnego.

Kan. 262 - Seminarium ma być wyjęte spod zwierzchnictwa parafialnego, a wobec wszystkich przebywających w seminarium obowiązki proboszcza winien spełniać rektor lub jego delegat, z wyjątkiem spraw małżeńskich i z zachowaniem przepisu kan. 985.

Kan. 263 - Biskup diecezjalny, a jeśli chodzi o seminarium międzydiecezjalne zainteresowani biskupi, w części określonej przez nich we wspólnym porozumieniu, powinni zatroszczyć się o dostarczenie środków potrzebnych do założenia i zachowania seminarium, utrzymania alumnów, wynagrodzenia wykładowców oraz innych potrzeb seminarium.

Kan. 264 - § 1. By zabezpieczyć potrzeby seminarium - oprócz

zbiórki o które w kan. 1266 - biskup może nałożyć na diecezję podatek.

§ 2. Obowiązek płacenia podatku na seminarium mają wszystkie kościelne osoby prawne, także prywatne, posiadające siedzibę w diecezji, chyba że utrzymują się tylko z jałmużny albo znajduje się u nich aktualnie kolegium studiujących, lub nauczających, dla wspólnego dobra Kościoła. Podatek taki winien być powszechny i proporcjonalny do dochodów tych, którzy winni go płacić, a także określony zgodnie z potrzebami seminarium.

Rozdział II

PRZYNALEŻNOŚĆ CZYLI INKARDYNACJA DUCHOWNYCH

Kan. 265 - Każdy duchowny powinien być inkardynowany do jakiegoś Kościoła partykularnego albo do prałatury personalnej, albo do jakiegoś instytutu życia konsekrowanego lub do jakiegoś stowarzyszenia, które posiada tę zdolność, tak że nie może być duchownych nikomu nie podlegających czyli tułaczy.

Kan. 266 - § 1. Przyjmujący diakonat staje się duchownym i zostaje inkardynowany do Kościoła partykularnego lub prałatury personalnej, dla których posługi został promowany.

§ 2. Członek instytutu zakonnego po ślubach wieczystych albo członek kleryckiego stowarzyszenia życia apostołskiego definitywnie do niego włączony, przyjmując diakonat zostaje jako duchowny inkardynowany do tegoż instytutu lub stowarzyszenia, chyba że w odniesieniu do stowarzyszeń co innego postanawiają konstytucje.

§ 3. Członek instytutu świeckiego przez przyjęcie diakonatu zostaje inkardynowany do Kościoła partykularnego, dla posługi którego został promowany, chyba że na mocy zezwolenia Stolicy Apostolskiej jest inkardynowany do samego instytutu.

Kan. 267 - § 1. Aby duchowny już inkardynowany mógł być ważnie inkardynowany do innego Kościoła partykularnego, winien otrzymać od biskupa diecezjalnego podpisane przez niego pismo ekskardynujące i jednocześnie pismo inkardynujące podpisane przez biskupa diecezjalnego Kościoła partykularnego, do którego pragnie się inkardynować.

§ 2. Udzielona w ten sposób ekskardynacja osiąga swój skutek z chwilą inkardynacji w innym Kościele partykularnym.

Kan. 268 - § 1. Duchowny, który przesiedlił się zgodnie z przepisami prawa z własnego Kościoła partykularnego do innego, po upływie pięciu lat zostaje na mocy samego prawa inkardynowany do tego Kościoła partykularnego, jeśli taką wolę wyraził na piśmie, zarówno biskupowi diecezjalnemu Kościoła goszczącego, jak i własnemu biskupowi diecezjalnemu i żaden z nich nie wyraził na piśmie sprzeciwu w ciągu czterech miesięcy od otrzymania pisma.

§ 2. Przez włączenie na stałe lub definitywnie do instytutu życia konsekrowanego albo do stowarzyszenia życia apostołskiego, duchowny, który zgodnie z postanowieniem kan. 266, § 2, zostaje inkardynowany do takiego instytutu lub stowarzyszenia, jest ekskardynowany z własnego Kościoła partykularnego.

Kan. 269 - Biskup diecezjalny nie powinien dokonywać inkardynacji, jak tylko wtedy, gdy:

1 domaga się tego konieczność lub pożytek jego Kościoła partykularnego i z zachowaniem przepisów prawa dotyczących godziwego utrzymania duchownych;

2 na podstawie dokumentu zgodnego z prawem ustali, że została udzielona ekskardynacja i ponadto otrzyma od biskupa diecezjalnego ekskardynującego - w razie potrzeby z zachowaniem tajemnicy - odpowiednie świadectwa o życiu duchownego, obyczajach i studiach;

3 duchowny temuż biskupowi diecezjalnemu oświadczył na piśmie, że chce się poświęcić służbie nowego Kościoła partykularnego, zgodnie z przepisami prawa.

Kan. 270 - Ekskardynacji można udzielić godziwie tylko z racji, którymi są pożytek Kościoła lub dobro samego duchownego. Natomiast nie wolno jej odmówić, chyba że istnieją poważne przyczyny; duchowny, który czuje się pokrzywdzony i znalazł sobie innego biskupa, może odwołać się przeciwko decyzji.

Kan. 271 - § 1. Poza wypadkiem prawdziwej konieczności własnego Kościoła partykularnego, biskup diecezjalny nie powinien odmawiać zezwolenia na przesiedlenie się duchownym, o których wie, że są gotowi i uznają ich za odpowiednich, aby udać się do krajów odczuwających brak duchowieństwa dla wypełniania tam świętego posługiwania. Powinien jednak zatroszczyć się przez pisemną umowę z biskupem diecezjalnym miejsca, do którego chcą się udać, o ustalenie praw i obowiązków tych duchownych.

§ 2. Biskup diecezjalny może zezwolić swoim duchownym przesiedlić się do innego Kościoła partykularnego na czas określony, nawet wielokrotnie wznawiany, tak jednak, by ci duchowni pozostali inkardynowani do własnego Kościoła partykularnego i kiedy do niego powrócą cieszyli się wszystkimi uprawnieniami, jakie by posiadali, gdyby w nim wykonywali święte posługiwanie.

§ 3. Duchowny, który przeszedł zgodnie z przepisami prawa do innego Kościoła partykularnego, pozostając inkardynowany do własnego Kościoła, może być dla słusznej przyczyny odwołany przez własnego biskupa diecezjalnego, jeśli została zachowana umowa zawarta z drugim biskupem oraz naturalna słuszność. Z zachowaniem tych samych warunków, również biskup diecezjalny drugiego Kościoła partykularnego może temu samemu duchownemu, dla słusznej przyczyny, odmówić zezwolenia na dalszy pobyt na swoim terytorium.

Kan. 272 - Ekskardynacji i inkardynacji, jak również zezwolenia na przesiedlenie się do innego Kościoła partykularnego nie może udzielić administrator diecezjalny, chyba że po roku wakansu stolicy biskupiej i za zgodą kolegium konsultorów.

Rozdział II

OBOWIĄZKI I PRAWA DUCHOWNYCH

Kan. 273 - Duchowni mają szczególny obowiązek okazywania szacunku i posłuszeństwa Papieżowi oraz każdy własnemu ordynariuszowi.

Kan. 274 - § 1. Tylko duchowni mogą otrzymać urzędy, do wykonywania których wymaga się władzy święceń albo kościelnej władzy rządzenia.

§ 2. Duchowni mają obowiązek - chyba że usprawiedliwia ich prawnie uznana przeszkoda - przyjąć i wiernie wypełnić zadanie powierzone im przez własnego ordynariusza.

Kan. 275 - § 1. Wszyscy duchowni, zwłaszcza że podejmują to samo dzieło, mianowicie budowanie Chrystusowego Ciała, winni być złączeni ze sobą węzłem braterstwa i modlitwy oraz współpracować między sobą, według przepisów prawa partykularnego.

§ 2. Duchowni powinni uznać i popierać misję, jaką świeccy, każdy według swojej roli, wykonują w Kościele i świecie.

Kan. 276 - § 1. Duchowni w swoim życiu z szczególnej racji obowiązani są dążyć do świętości, zwłaszcza że - będąc konsekrowani Bogu z nowego tytułu przez przyjęcie święceń - stają się szafarzami Bożych tajemnic dla służenia Jego ludowi.

§ 2. Aby mogli osiągnąć tę doskonałość:

1 powinni przede wszystkim wiernie i nieustraszenie wypełniać obowiązki pasterskiej posługi;

2 mają posilać swoje duchowe życie z podwójnego stołu: Pisma świętego i Eucharystii; stąd usilnie zachęca się kapłanów, aby codziennie sprawowali Ofiarę eucharystyczną, diakonów zaś, by w jej składaniu codziennie uczestniczyli;

3 kapłani a także diakoni przygotowujący się do prezbiteratu mają obowiązek odmawiać codziennie liturgię godzin, zgodnie z własnymi i zatwierdzonymi księgami liturgicznymi, natomiast diakoni stali mają odmawiać jej część, określoną przez Konferencję Episkopatu;

4 obowiązani są również do odprawiania rekolekcji, według przepisów prawa partykularnego;

5 zachęca się, by regularnie oddawali się rozmyśleniu, często przystępowali do sakramentu pokuty, oddawali szczególną cześć Bogurodzicy Dziewicy i praktykowali inne powszechne i partykularne środki uświęcenia.

Kan. 277 - § 1. Duchowni obowiązani są zachować ze względu na Królestwo niebieskie doskonałą i wieczystą wstrzeźliwość; i dlatego zobowiązani są do celibatu, który jest szczególnym darem Bożym, dzięki któremu święci

szafarze mogą niepodzielnym sercem łatwiej złączyć się z Chrystusem a także swobodniej oddać się służbie Bogu i ludziom.

§ 2. Duchowni powinni odnosić się z należytą roztropnością do osób do których uczęszczanie mogłoby narazić na niebezpieczeństwo ich obowiązek zachowania wstrzeźliwości lub wywołać zgorzenie wiernych.

§ 3. Biskup diecezjalny może wydać bardziej szczegółowe normy w tej sprawie i oceniać w poszczególnych przypadkach zachowanie tego obowiązku.

Kan. 278 - § 1. Duchowni diecezjalni mają prawo zrzeszania się z innymi dla osiągnięcia celów zgodnych ze stanem duchownym.

§ 2. Duchowni diecezjalni powinni w sposób szczególny doceniać te stowarzyszenia, które - mając statuty zatwierdzone przez kompetentną władzę - przez odpowiedni i właściwie zatwierdzony sposób życia oraz braterską pomoc pobudzają własną świętość w wykonywaniu posługi, jak również sprzyjają pogłębianiu więzi między sobą i z własnym biskupem.

§ 3. Duchowni powinni się powstrzymać od zakładania lub przynależności do stowarzyszeń, których cel albo działalność nie dadzą się pogodzić z obowiązkami właściwymi stanowi duchownemu lub mogłyby przeszkadzać w sumiennym wypełnianiu zadania zleconego im przez kompetentną władzę kościelną.

Kan. 279 - § 1. Duchowni również po przyjęciu kapłaństwa powinni kontynuować studia teologiczne. Niech się starają postępować za tą solidną doktryną, opartą na Piśmie świętym, przekazaną przez przodków i powszechnie przyjętą przez Kościół, która jest określona zwłaszcza w dokumentach Soborów i Biskupów Rzymskich, unikając świeckich nowości oraz fałszywej wiedzy.

§ 2. Kapłani, według przepisów prawa partykularnego, mają uczęszczać na wykłady duszpasterskie, jakie winny być organizowane po święceniach kapłańskich, a także w terminach ustalonych przez to prawo powinni brać udział również w innych wykładach, zebraniach teologicznych lub konferencjach, dających im okazję nabycia pełniejszego poznania świętej nauki i metod duszpasterskich.

§ 3. Powinni się także zapoznawać z innymi naukami, zwłaszcza z tymi, które wiążą się ze świętymi, przede wszystkim gdy ułatwiają wykonywanie pasterskiej posługi.

Kan. 280 - Bardzo zaleca się duchownym jakąś formę życia wspólnego, a tam, gdzie ono istnieje, należy je wedle możliwości zachować.

Kan. 281 - § 1. Wypełniając kościelną posługę, duchowni zasługują na wynagrodzenie odpowiednie ich pozycji, z uwzględnieniem zarówno natury ich zadania, jak również okoliczności miejsca i czasu, dzięki któremu mogliby zaspokoić potrzeby własnego życia a także wynagrodzić tych, których pomocy potrzebują.

§ 2. Należy także zatroszczyć się, by mieli właściwie zabezpieczoną opiekę społeczną, jeśli by byli dotknięci chorobą, niezdolnością lub starością.

§ 3. Diakoni żonaci, którzy się całkowicie oddali kościelnej posłudze, zasługują na wynagrodzenie wystarczające na ich utrzymanie oraz ich rodzin. Ci jednak, którzy otrzymują wynagrodzenie z racji świeckiego zawodu, który wykonują lub wykonywali, powinni z otrzymanych z tego dochodów zaspokajać potrzeby własne i swojej rodziny.

Kan. 282 - § 1. Duchowni powinni prowadzić życie proste i powstrzymywać się od wszystkiego, co trąci próżnością.

§ 2. Z dóbr, które im przypadły z racji wykonywania kościelnego urzędu, to, co im zbywa po zapewnieniu godziwego utrzymania i wypełnieniu wszystkich obowiązków własnego stanu, niech zechcą przeznaczyć na dobro Kościoła i dzieła miłości.

Kan. 283 - § 1. Duchowni, chociażby nie piastowali urzędu rezydencjalnego, nie powinni jednak na dłuższy czas, który należy określić prawem partykularnym, opuszczać swojej diecezji bez zezwolenia - przynajmniej domniemanego - własnego ordynariusza.

§ 2. Przysługuje im zaś prawo do należnych i wystarczających corocznych wakacji, określonych prawem powszechnym lub partykularnym.

Kan. 284 - Duchowni powinni nosić odpowiedni strój kościelny, według przepisów wydanych przez Konferencję Episkopatu a także zwyczajów miejscowych, zgodnych z przepisami prawa.

Kan. 285 - § 1. Duchowni powinni powstrzymać się od tego wszystkiego, co wprost nie przystoi ich stanowi, według przepisów prawa partykularnego.

§ 2. Duchowni niech unikają tego, co chociaż nie jest nieprzyzwoite, jednak obce stanowi duchownemu.

§ 3. Duchownym zabrania się przyjmowania publicznych urzędów, z którymi łączy się udział w wykonywaniu władzy świeckiej.

§ 4. Bez pozwolenia własnego ordynariusza nie wolno duchownym podejmować zarządu dóbr należących do świeckich albo świeckich urzędów, z którymi łączy się obowiązek składania rachunków; nie wolno im ręczyć, nawet własnym majątkiem, bez porozumienia się z własnym ordynariuszem, powinni też się powstrzymać od podpisywania weksli, przez które mianowicie przyjmuje się obowiązek wypłacenia pieniędzy, bez żadnego rozstrzygnięcia sprawy.

Kan. 286 - Zabrania się duchownym uprawiania transakcji osobiście lub przez innych, czy to na własną, czy na korzyść innych, chyba że za zgodą legalnej władzy kościelnej.

Kan. 287 - § 1. Duchowni powinni jak najbardziej popierać zachowanie między ludźmi pokoju i zgody, opartej na sprawiedliwości.

§ 2. Nie mogą brać czynnego udziału w partiach politycznych ani w kierowaniu związkami zawodowymi, chyba że - zdaniem kompetentnej władzy kościelnej - będzie wymagała tego obrona praw Kościoła lub rozwój dobra wspólnego.

Kan. 288 - Diakoni stali nie są związani przepisami kanonów 284, 285, §§ 3 i 4, 286, 287, § 2, chyba że prawo partykularne co innego postanawia.

Kan. 289 - § 1. Ponieważ służba wojskowa nie odpowiada stanowi duchownemu, dlatego duchowni a także kandydaci do święceń nie powinni zaciągać się dobrowolnie do wojska, chyba że za zezwoleniem własnego ordynariusza.

§ 2. Duchowni powinni korzystać ze zwolnień od wykonywania zadań i publicznych obowiązków cywilnych, obcych stanowi duchownemu, przyznanych na ich korzyść przez ustawy, umowy lub zwyczaje, chyba że w poszczególnych wypadkach własny ordynariusz zarządził inaczej.

Rozdział IV **UTRATA STANU DUCHOWNEGO**

Kan. 290 - Święcenia raz ważne przyjęte nigdy nie tracą ważności. Jednakże duchowny traci stan duchowny:

1 przez wyrok sądowy lub dekret administracyjny, stwierdzający nieważność święceń;

2 przez karę wydalenia nałożoną zgodnie z przepisami prawa;

3 przez reskrypt Stolicy Apostolskiej, którego to reskryptu

Stolica Apostolska udziela diakonom tylko z poważnych przyczyn, a prezbiterom z najpoważniejszych.

Kan. 291 - Oprócz wypadków, o których w kan. 290, n. 1, utrata stanu duchownego nie niesie z sobą dyspensy od obowiązku celibatu, która udzielana jest tylko przez Biskupa Rzymskiego.

Kan. 292 - Duchowny, który utracił stan duchowny zgodnie z przepisami prawa, traci z nim uprawnienia właściwe stanowi duchownemu, jak również nie podlega żadnym obowiązkom stanu duchownego, z zachowaniem przepisu kan. 291, ma zakaz wykonywania władzy święceń, z zachowaniem przepisu kan. 976, tym samym zostaje pozbawiony wszystkich urzędów, zadań i wszelkiej władzy delegowanej.

Kan. 293 - Duchowny, który utracił stan duchowny, nie może ponownie być włączony do duchowieństwa, chyba że przez reskrypt Stolicy Apostolskiej.